

A Győri Ítéltábla dr.Németh Péter Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr.Tóth László ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértése, kártérítés megfizetése iránt a Vas Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Szombathelyen 2011.évi június hó 15.napján 17.P.20.926/2010/25.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 26.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja.

Mellőzi annak megállapítását, hogy a „Hűséges volt a F-hez, hűtlen városához!" cikkészlet a felperes jó hírnévhez való jogát megsértette.

Az alperes által a felperesnek az elsőfokú ítélet szerint fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 300.000 (háromszázezer) forintra leszállítja.

Mellőzi az alperesnek az elsőfokú ítélet szerint a felperes javára 70.000 (hetvenezer) forint elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint elsőfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú bíróság megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 15.000 (tizenötezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, míg az ezt meghaladóan felmerült fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A felek viselik a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez való jogát azzal, hogy az "A" című lapban „A vezérigazgatót "B" városi képviselő, a F korábbi polgármester jelöltje vette rá a feljelentésre. Mégpedig fenyegetéssel: veszélyben lesz a vezérigazgatói széke, ha nem teszi meg! "G" megtette.", „Hűséges volt a F-hez. Hűtlen Városához!", „A vezérigazgató félrevezette a hatóságot.", „Aki végül ezen szabálytalanul megrendelt becslés alapján tette meg a feljelentést." valótlan tényállításokat tette.

Megállapította, hogy a felperes jó hírnévhez való joga sérült azzal, hogy az alperes az "A" című lapban a való tényeket hamis színben tüntette fel az alábbi cikkrészletekkel: „A "C" vezére, felperes feljelentette a saját cégének tulajdonosát az önkormányzatot. Valószínűleg így próbálta besározni a cég régi vezetőit.", „375.000 Ft-ért talált is egyet a F-es vezérigazgató.", „Hiszen felperes munkaidőben angol órákat vesz, 45 percenként 2.400 Ft-ért. Valószínűleg ez az egyik köszönet az engedelmességért."

A megyei bíróság kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 forint nem vagyoni kártérítést, ezt meghaladóan a felperes további kereseti kérelmeit elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 70.000 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes 2009.február 1-től a "C" Város-i Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt. Vezérigazgatója. A cég egyetlen tulajdonosa a Város -i Önkormányzat.

Megállapította, hogy a "C" Zrt. igazgatósága és felügyelőbizottsága többször tárgyalta a tervezett autóbusz pályaudvar, valamint ipari park területén lévő ingatlanok adásvételével, hasznosításával kapcsolatos kérdéseket. Az igazgatóság a 73/2009/XI.19./IG. a 40/2010/V.20./IG., valamint az 59/2010/VIII.24./IG. számú határozataiban utasította a felperest az ingatlanokkal kapcsolatos döntések, ügymenetek belső vizsgálatára és a szükséges jogi lépések megtételére.

2010.szeptember 1-én a felperes ismeretlen tettes ellen büntető feljelentéssel élt a "D", "E", ... utca által határolt terület vásárlásával kapcsolatban arra hivatkozva, hogy a vételár jelentősen meghaladta az ingatlan valós forgalmi értékét. A feljelentéshez csatolta a "C" Zrt. igazgatóságának határozatait, valamint az általa beszerezett, az "F" Kft. 2010. évben készített értébecslését.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az értébecslés ellenértéke 375.000 forint volt, amely nem haladta meg az 1.000.000 forintot, mely összegnél a beszerzésekről és szolgáltatások igénybevételéről szóló "C" Zrt. szabályzata szerint legalább 3 árajánlatot kellett volna bekérni.

Rögzítette, hogy a felperes a 2010.január 15.napján kelt oktatási és képzési terv alapján angol órákat vett, óránként 2.400 forintért, a maximális óraszám 20 óra volt. A felperes angol nyelvi képzése 2009-ben kezdődött és 2010-ben is tartott.

A kereseti kérelemben sérelmezett „B” megzsarolta, erre "G" elárulta városát?", „10.000.000 vesztegetési pénz”, „Sárdobálás”, „Nyelvtanulás és libamájtúra közpénzen” című újságcikkek az „A” lapja” című, 8.000 példányban megjelenő kiadványban kerültek közzétételre a 2010.évi önkormányzati választásokat megelőző időszakban. A kiadvány felelős kiadója az alperes volt.

Az elsőfokú bíróság az alperes védekezésével kapcsolatban rögzítette, hogy a felperes sem beosztása folytán, sem arra tekintettel, hogy az önkormányzati választásokat

megelőző kampányidőszakban élt feljelentéssel, nem tekinthető közszereplőnek, de amennyiben politikai szereplő is lenne a valótlan, sértő tényállításokat akkor sem lenne köteles tűrni.

A sérelmezett újságcikkeket a Pk.12.számú állásfoglalás alapján a szövegösszefüggésekre tekintettel is értelmezve és értékelve a megyei bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az a kitétel, mely szerint „Helyére felperes került, aki valószínűleg könnyen irányítható embernek tartottak, ez később be is igazolódott.” kitétel vélemény nyilvánításnak minősül, s így az erre alapított kereseti kérelmet elutasította.

A további, sérelmezett cikkrészletekkel kapcsolatban rámutatott, hogy azok tényállításnak minősülnek, és azok valóságtartalmát illetően az alperes a rá háruló bizonyítási tehernek nem tudott eleget tenni. A felperesi feljelentéssel kapcsolatos fenyegetés tényét "H", "I", "J", és "K" tanúvallomásai nem támasztották alá. A hatóság félrevezetésére vonatkozó állítással kapcsolatban utalt arra, hogy "I" és "H" e tárgyban előterjesztett feljelentése folytán született jogerős határozat szerint a felperes részéről a hatóság félrevezetése nem valósult meg. Az alperes a "C" Zrt. szabályzatában foglaltakkal szemben azt sem bizonyította, hogy a 375.000 forintos értébecslés megrendelésére szabálytalanul került volna sor.

Kifejtette, hogy az alperes a valós tényeket hamis színben tűntette fel, amikor a felperes által ismeretlen tettes ellen tett feljelentésről akként számolt be, hogy az az önkormányzat ellen irányult, és azzal a felperes a cég régi vezetőit kísérelte meg besározni. Rámutatott, hogy a feljelentésben ismertetett azon körülmény, hogy a vizsgált ügyekkel kapcsolatban a "C" Zrt. belső dokumentációja hiányos, nem a régi vezetők besározására, hanem esetleges büntetőjogi felelősségük megállapítására vezethet.

A 375.000 forintos beszerzett értébecsléssel kapcsolatban kifejtette, hogy a sérelmezett cikkrészletben a „talált” szó kifejezés azt a hamis látszatot kelti, hogy a felperes addig keresett értébecslést amíg olyat nem talált, ami alapján feljelentést tudott volna tenni. A lefolytatott bizonyítási eljárás során azonban az nem volt megállapítható, hogy a felperes több ajánlatot kért volna az értébecslések elkészítésére, és erre vonatkozóan okirati bizonyíték sem állt rendelkezésre.

A felperes által folytatott angol nyelvi tanulmányokkal kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az megfelel a valóságnak, hogy a felperes órákat vesz, alkalmanként 2.400 forintért, azonban e valós tényeket az újságcikk abban a hamis színben tűnteti fel, hogy a felperes az egyébként kifogásolható tevékenysége ellentételezéseként részesül oktatásban.

A nem vagyoni kárpótlás körén belül előterjesztett 2.000.000 forint megfizetésére irányuló kereseti kérelmet a megyei bíróság rendkívül eltúlzottnak találta, annak összegét - figyelemmel arra, hogy az alperesi kiadvány mindössze 8.000 példányszámban jelent meg, valamint a "L", "M" és "B" tanúk által előadottakra -mindössze 500.000 forintban látta alaposnak.

A perköltségről a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a kereseti kérelem teljes körű elutasítását kérte. Álláspontja szerint az

elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, abból azonban téves jogi következtetésre jutott. Hangsúlyozta, hogy a perbeli újságcikkek a "I" és a "H" által tartott sajtótájékoztató elhangzottairól szöveghűen számoltak be. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes közszereplőnek minősül, és ekként fokozott tűrési kötelezettsége van a tevékenységét érintő kritikákkal kapcsolatban. Utalt arra, hogy a közszereplő fogalmát a jogszabály nem definiálja, a következetes bírói gyakorlat szerint azonban közszereplő a nyilvános rendezvényen, eseményen aktív szerepet vállaló személy, de annak minősül az is - akár nyilvános szereplés hiányában is - aki valamilyen az egész társadalomra ható közéleti tevékenységet végez. A felperes a "C" Zrt. vezérigazgatójaként közszereplőnek minősül, tekintettel arra, hogy az általa vezetett cég kizárólagos önkormányzati tulajdonban áll. A felperes tevékenységének bírálatahoz alkotmányos érdek fűződik. Hangsúlyozta, hogy a betöltött pozíció bizalmi jellege miatt a felperes nem tudja magát függetleníteni a politikától. Ezt meghaladóan kifejtette, hogy ha a felperes pozíciójánál fogva nem is, de az elsőfokú eljárás során is hivatkozott a "N" című napilap 2010.szeptember 8-i számában megjelent nyilatkozatával mindenképpen közszereplővé vált.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére kötelezte őt nem vagyoni kárpótlás megfizetésére, hogy a felperes az annak alapjául szolgáló hátrányokat egyáltalán nem bizonyította. Kiemelte, hogy "L" tanúvallomása alapján az nem állapítható meg, hogy kizárólag az alperesi újságcikk miatt nem lett a felperes "O" községben alpolgármester. Rámutatott, hogy a helyi média több fórumon azonos tartalmú újságcikkeket közölt az alperesi kiadvány megjelenését megelőzően a felperesről, így amennyiben a felperest érte is hátrány, az az alperesi magatartással nem, illetőleg nem kizárólagosan áll okozati összefüggésben. Álláspontja szerint a felperest kár legfeljebb csak a jövőben, a vezérigazgatói megbízatás lejártával érné.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Álláspontja szerint a perbeli újságcikkek nem sajtótájékoztató alapján születtek. A felperes nem vált önmagában attól közszereplővé, hogy őt az önkormányzat nevezte ki, tekintettel arra, hogy a beosztásából fakadó kötelezettségek ellátása már politika mentes kell, hogy legyen, felette a felügyelőbizottság is gyakorol „valamelyes ellenőrzést”.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§./3/ bekezdés) bírálta felül és megállapította, hogy az az alábbiak szerint részben alapos:

Az elsőfokú bíróság a szükséges és egyben elégséges körben a bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat egyenként és összességükben helyesen, okszerűen, a Pp.206.§./1/ bekezdésének megfelelően értékelve helyes tényállást állapított meg, abból azonban részben téves jogi következtetésre jutott.

Valamennyi perbeli újságcikk az alperesi kiadvány 12.oldalán jelent meg és ezek közül a „Sárdobálás” valamint a „B” megszarolta, erre G elárulta városát?” címűek utalnak arra, hogy a megjelentek I és H által ismertett információkon alapulnak.

A tájékozódáshoz és tájékoztatáshoz való jog alapján a sajtót nem terheli a valóság bizonyításának kötelezettsége a közigazgatási országos és helyi igazgatási szervek,

valamint az igazságszolgáltatás szerveinek hatáskörébe feladat- és ügykörébe tartozó eljárásokkal kapcsolatban (Győri Ítéltábla Pf.V.20.298/2010/5.). Ezzel szemben a „10.000.000 vesztegetési pénz”, és „Nyelvtanulás és libamájútúra közpénzen” újságcikkek egyáltalán nem utalnak arra, hogy azok sajtótájékoztató alapján születtek volna.

Ezt meghaladóan az is megállapítható, hogy jelen esetben a sajtótájékoztató nem országos, vagy helyi igazgatási közigazgatási szerv képviselőjétől származott. Ezzel kapcsolatban pedig fokozottan terheli a sajtót az a kötelezettség, hogy a sajtóhelyreigazításra való hivatkozással a bizonyítási teher alól csak akkor mentesül, ha a harmadik személytől származó kijelentések közérdekű problémát érintenek, továbbá a híradás eredeti közlőjének felelőssége megállapítható kell, hogy legyen, vagyis a közleményből pontosan ki kell derülnie, hogy az kitől és milyen forrásból származik. A sajtótól az valóban nem várható el, hogy a sajtótájékoztatón elhangzott tényállításokat még lapzárta előtt minden esetben verifikálja, az azonban a felelősségteljes eljárásától elvárható, hogy a másik felet megkérdezze, vagy legalább is megkísérelje a vonatkozó információk beszerzését a másik féltől is (BDT.2010.2308). A perbeni esetben az alperes meg sem kísérelte megismerni a felperes álláspontját, ellenőrizni a közzétett információkat. A politikus által tartott sajtótájékoztatóról beszámoló közlemény közzététele híresztelés útján valósít meg jogsértést, amennyiben az valótlan tényeket tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.805/2011/5.). Mindezekre figyelemmel az alperes fellebbezésében a sajtótájékoztatóval kapcsolatban előadottak nem szolgáltak alapul az elsőfokú ítélet megváltoztatásához.

Alaptalanul hivatkozott fellebbezésében az alperes arra is, hogy a felperes közszereplőnek lenne tekinthető. A nyilvános intézkedés folytán akár közhatalmat gyakorló személy nem válik közszereplővé (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.22.145/2011/5., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.914/2010/4.).

Azt a kérdést, hogy a személy közszereplőnek tekinthető-e nem általában az adott személy pozíciója, hivatali beosztása, közéleti státusza, vagy bármely okból fennálló szélesebb körű ismertsége, hanem a jogi megítélés szempontjából releváns konkrét élethelyzet alapján kell megítélni. (BDT.2011.2420.) A Győri Ítéltábla már korábban is kifejtette, hogy a közszereplői minőséget nem lehet általánosságban foglalkozási ágakhoz telepíteni, annak megítélése során mindig az adott konkrét tevékenységet kell értékelni: a fellépésnek a közéletben kell megtörténnie (politikai, társadalmi, kulturális stb. tevékenység kifejtése során) és abból a célból, hogy a nyilvánosságot tudatosan vállaló személy valamit közvetítsen mások részére (Győri Ítéltábla Pf.I.20.458/2006/9., Petrik Ferenc: a személyiségi jogi védelme a sajtóhelyreigazítás HVG-Orac Kiadó 2011.158.oldal). Ebből következően alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes az általa betöltött vezérigazgatói tisztségnél fogva automatikusan közszereplővé válna.

Ugyancsak alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésében az alperes, hogy a "N" 2010.szeptember 8-i számában megjelent „Ügyes bajok: hűtlen kezelés, csalás, befolyással való üzérkedés vasi városokban” újságcikk alapján a felperes közszereplővé vált, mert a nyilvános közszereplés igényével lépett fel. Az újságcikk mindössze annyit tartalmaz, hogy dr.felperes elmondása szerint bűncselekmény gyanúja miatt tett bejelentést a rendőrségen. A hivatkozott sajtóközlemény dr.felperes nyilatkozataként

semmilyen további információt nem tartalmaz, így az nem értékelhető akként, hogy azzal a felperes közszereplést vállalt.

Utal arra az ítéltábla, hogy a közszereplőnek a tevékenységét értékelő vélemény nyilvánításokkal kapcsolatban van fokozott tűrés kötelezettsége, a vélemény nyilvánítás szabadsága azonban nem terjed ki az értéktételek meghaladó valótlan tényállítások, vagy a való tényeket hamis színben feltüntető közlések tűrésére. (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.048/2011/3., 36/1994/VI.24. AB.határozat)

A jó hírnév sérelme szempontjából a tényállítás a múltban, vagy a jelenben történt konkrét cselekményre vagy eseményre vonatkozó közlés, amelyet a vélemény nyilvánítástól az is elhatárol, hogy míg a tények fennállása elvileg bizonyítható, addig az értéktételek valóságtartalma nem bizonyítható (BDT.2011.2403.). Erre tekintettel az elsőfokú bíróság túlnyomó részt helyesen állapította meg, hogy a perbeli újságcikkekben sérelmezett közlemények tényközlések, tévedett azonban, amikor a „Hűséges volt a F-hez, hűtlen városához!” kitélt valótlan tényállításként értékelte.

Az ítéltábla álláspontja szerint ez a cikkrészlet nem a múltban vagy jelenben történt konkrét cselekményre, a külvilág számára objektivizálódott észlelhető eseményre utal, hanem a felperes tevékenységét, eljárását értékeli, s ekként olyan vélemény nyilvánításnak tekintendő, amely kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó, lealázó, így e vonatkozásban jogsértés a felperes sérelmére nem valósult meg.

Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját azt illetően, hogy a feljelentéssel kapcsolatos fenyegetés, a hatóság félrevezetésének, illetőleg az értébecslés szabálytalan megrendelésének ténye az eljárásban nem nyert bizonyítást.

Helytállóan utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a cég régi vezetőinek besározására vonatkozó kitélt a való tényeket hamis színben tünteti fel, tekintettel arra, hogy a feljelentést a felperes ismeretlen tettesek ellen tette. Ugyanígy való tény hamis színben tüntet fel a „375.000 forintért talált is egyet a F-es vezérigazgató” cikkrészlet, mert az azt a látszatot kelti, hogy a felperes hosszas keresgélés, kutakodás után talált csak olyan értébecslést, amely a feljelentés alapjául szolgálhatott volna. Ezzel szemben „K” tanúvallomása (24.sorszám alatti jegyzőkönyv), „J” tanúvallomása (24.sorszám alatti jegyzőkönyv) és „I” alperesi képviselőként tett nyilatkozata (8.sorszám alatti jegyzőkönyv) alapján a felperes mindössze egyetlen értébecslés beszerzése iránt intézkedett.

Helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nyelvi képzésére vonatkozó kitélt ugyancsak a való tényeket tünteti fel hamis színben, amikor arra a felperesi - kifogásolt - magatartás ellentételezéseként utalt, annak ellenére, hogy a képzés már 2009-ben - vagyis a perbeli eseményeket megelőzően - megkezdődött.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által nem vagyoni kárpótlásként kért 2.000.000 forint nyilvánvalóan rendkívül eltúlzott igény a felperes által elszenvedett sérelmek tükrében.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a nem vagyoni kárpótlás összegét 500.000 forintban találta megállapíthatónak. „L” tanúvallomása alapján az kétségtelenül megállapítható volt, hogy a konkrét perbeli cikk miatt nem került a tanú munkakapcsolatba a felperessel, de a

tanúvallomás azt nem bizonyította, hogy a felperes kizárólag a perbeli újságcikkek köszönhetően nem lett "O" községben alpolgármester. A felperest ért hátrányok - az alperesi fellebbezésben kifejtettekkel ellentétben - nem azonosíthatóak a munkahely elvesztésével. "M", valamint "B" tanúvallomásai alátámasztották azt az előadást, hogy a tanúk ismeretségi körében a perbeli újságcikkek szóbeszéd tárgyát képezték, s alkalmasak voltak arra, hogy a felperesről negatív értékelést alakítsanak ki.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, hogy az alperesi kiadvány szűkebb körben, mindössze 8.000 példányban került terjesztésre, és - a már kifejtettek szerint - részben tévesen döntött a kereseti kérelem jogalapját illetően. Helytállóan utalt arra fellebbezésében az alperes, hogy a perbeli újságcikkek miatt a felperest köztudomásúan ért hátrányok nem kizárólag az alperesi sajtóközleménnyel hozhatóak ok-okozati összefüggésbe, tekintettel arra, hogy az azzal hasonló, részben azonos tartalmú sajtóközlemények korábban másutt is megjelentek. (az elsőfokú eljárás során 16.sorszám alatt csatolt iratok)

Az ítélet tábla ezért a nem vagyoni kárpótlás összegét 300.000 forintban találta megállapíthatónak, mert ez az összeg áll arányban a felperest ért köztudomású, valamint a tanúvallomásokkal igazolt hátrányokkal.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján annak megfellebbezett részében részben megváltoztatta.

Azt helyesen állapította meg a megyei bíróság, hogy az elsőfokú eljárásban túlnyomó részt az alperes lett pernyertes. Tévedett azonban amikor ennek ellenére az alperest kötelezte a felperes javára 70.000 forint perköltség megfizetésére. Az elsőfokú eljárásban - figyelemmel arra, hogy a jogalap körében is túlnyomó részt a felperes keresete alaposnak bizonyult - a felperes $\frac{1}{4}$ részben tekinthető pernyertesnek, így az általa a keresetlevélen lerótt illetékből az alperes 30.000 forintot lenne köteles megfizetni. Ezzel szemben számolandó el az ügyvédi munkadíj, amelynek a teljes felperesi pernyertesség esetére számított összege a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./1/, 2/ és 6/ bekezdése szerint 100.000 forint, így a pernyertesség pervesztesség arányára figyelemmel a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján a felperes lenne köteles 50.000 forintot az alperesnek megfizetni. A két összeg különbözeteként a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összege 20.000 forint.

A másodfokú eljárásban - figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezése részben a jogalap vonatkozásában is alaposnak bizonyult - a felek pernyertesség-pervesztességének mértéke azonos arányú, erre tekintettel a perköltség viseléséről az ítélet tábla a Pp.239.§. és Pp.81.§./1/ bekezdése alapján rendelkezett.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a felperes a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./2/ bekezdése alapján köteles az állam javára megfizetni.

Győr, 2012.évi október hó 18. napján

Dr.Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró

